

'U voćnjaku u junu'

Автор(и): проф. Мария Боровинова

Дата: 28.06.2020 Брой: 6/2020

Prosečna mesečna temperatura u junu je između 18-22°C za nizijska područja i 16-19°C za visoravni. Padavine tokom ovog meseca su u opsegu od 60 do 90 litara po kvadratnom metru.

U junu masovno sazrevaju trešnje, višnje i jagode, kao i rane sorte maline, kajsije, breskve, kruške i jabuke. Mere za zaštitu voćnih kultura i stabala se nastavljaju.

U junu, kod **jabuke**, mora se nastaviti sa prskanjem protiv krastavosti, jer rizik od primarnih infekcija još uvek postoji. Otpuštanje askospora obično traje oko dva meseca, računajući od početka njihovog sazrevanja, što se u uslovima naše zemlje dešava u vreme pucanja pupoljaka. Ove godine, u glavnim regionima za proizvodnju jabuka, ovaj period je počeo krajem marta i početkom aprila za većinu sorti. Pored krastavosti, junska prskanje

je takođe usmereno protiv pepelnice. Obično se tokom ovog meseca izvode dva ili tri tretmana protiv ove dve gljivične bolesti, u zavisnosti od uslova za razvoj patogena i trajanja delovanja fungicida. *Za suzbijanje krastavosti, koristi se jedan od sledećih fungicida:* Delan 700 WDG - 50 g/da, Delan PRO - 250 ml/da, Decibel Max - 30 g/da, Dithane DG - 200 g/da, Dithane M 45 - 200 g/da, Difcor 250 EC - 15 ml/da, Embralia – 150 ml/da, Indar 5 EW – 100 ml/da, Karamat – 200 ml/da, Kuimera WG – 20 g/da, Luna Care WG – 300 g/da, Password 25 WG – 50 g/da, Polyram DF – 0.2%, Sancozeb 80 WP – 200 g/da, Syllit 544 SC – 125 ml/da, Scab 80 WG Captan – 188 g/da, Score 250 EC – 15–20 ml/da, Sugoby WG – 20 g/da, Thiovit Jet 80 WG – 600 g/da, Faban – 120 ml/da, Flint Max 75 WG – 0.02%, Folpan 80 WDG – 0.15%, Fontelis SC – 75 ml/da, Heliosulfur C – 150–500 ml/da, Chorus 50 WG – 30–50 g/da, Shavit F 72 WDG – 0.2%, Shardif 25 EC – 20 ml/da, Difenzon 25 EC – 20 ml/da, Dishom 25 EC – 20 ml/da.

Za suzbijanje pepelnice koristi se jedan od sledećih fungicida: Bayfidan 250 EC – 15 ml/da, Bellis – 80 g/da, Embralia – 150 ml/da, Kozavet DF – 750 g/da, Kuimera WG – 20 g/da, Kumulus DF – 600-900 g/da, Luna Care – 300 g/da, Systhane 20 EW – 28-42 ml/da, Systhane Ecozome EW – 60-185 ml/da, Score 250 EC – 15-20 ml/da, Solfo 80 WG – 750 g/da, Thiovit Jet 80 WG – 600 g/da, Topaz 100 EC – 25-50 ml/da, Topsin M 70 WDG – 0.12%, Flint Max 75 WG – 0.02%, Heliosulfur C – 150-500 ml/da, Shavit F 72 WDG – 0.2%.

Za sorte koje su osetljive na krastavost i pepelnicu preporučuje se korišćenje fungicida koji su odobreni za suzbijanje obe bolesti, kao što su: Embralia – 150 ml/da, Kuimera – 20 g/da, Kumulus DF – 600-900 g/da, Luna Care – 300 g/da, Score 250 EC – 15-20 ml/da, Thiovit Jet 80 WG – 600 g/da, Flint Max 75 WG – 0.02%, Heliosulfur C – 150-500 ml/da, Shavit F 72 WDG – 0.2%. Na visokim temperaturama ne prskati sumpornim fungicidima, jer mogu izazvati opekotine kod nekih sorti.

Da bi se sprečila pojava rezistencije gljive koja izaziva krastavost (*Venturia inaequalis*/), najbolje je naizmenično koristiti fungicide sa različitim načinom delovanja na patogen ili koristiti mešavine fungicida. Tako, na primer, fungicide sa aktivnom suptancom difenokonazolom (Score 250 EC, Difcor 250 EC, Shardif 25 EC, Dishon 25 EC) treba naizmenično koristiti sa fungicidima na bazi kresoksim-metila (Sugoby) ili ciprodinila (Chorus 50 WG), kao i sa fungicidima na bazi dodina (Syllit 40 SC) ili sa Scab sa aktivnom suptancom kaptanom.

Za sorte visoko osetljive na pepelnicu – Jonathan, Jonafree, Moira i druge, mora se nastaviti sa zelenim rezom kako bi se uklonili zaraženi izdanci.

U junu se takođe vrši prskanje protiv jabukove savijače, San Jose štitaste vaši i biljnih vaši. Tretmani protiv štetočina kombinuju se sa onima protiv bolesti. *Za suzbijanje jabukove savijače, u rastvor fungicida dodaje se jedan od sledećih insekticida:* Avant 150 EC - 33.3 ml/da, Affirm 095 SC - 300 g/da plus 0.02% adjuvansa

Break-Thru, Aficar 100 EC - 30 ml/da, Affirm Opti - 200 g/da, Voliam Targo 063 SC - 75 ml/da, Delegate 250 WG - 30 g/da, Decis 100 EC - 7.5-12.5 ml/da, Deku EC/Desha EC/Dena EC/Poleci/Decision - 30 ml/da, Dukat 25 EC - 30 ml/da, Efcymetrin 10 EC/Cyper 10 EC - 30 ml/da, Imidan 50 WG - 150 g/da, Calypso 480 SC - 20-25 ml/da, Coragen 20 SC - 16-30 ml/da, Meteor - 0.06%, Proteus O-TEC - 0.05-0.06%, Sineis 480 SC - 30-43.7 ml/da, Sumi Alpha 5 EC - 0.02%, Harpun - 100 ml/da, Cyclon 10 EC - 30 ml/da. Od navedenih insekticida, Affirm 095 SC - 300 g/da plus 0.02% adjuvansa Break-Thru, Aficar 100 EC - 30 ml/da, Affirm Opti - 200 g/da, Voliam Targo 063 SC - 75 ml/da, Delegate 250 WG - 30 g/da, Dukat 25 EC - 30 ml/da, Efcymetrin 10 EC - 30 ml/da, Calypso 480 SC - 20-25 ml/da, Coragen 20 SC - 16-30 ml/da, Sineis 480 SC - 30-43.7 ml/da, Sumi Alpha 5 EC - 0.02%, Cyclon 10 EC - 30 ml/da su takođe efikasni protiv minera listova.

Za suzbijanje jabukove savijače mogu se koristiti i bioinsekticidi Carpovirusin - 100 ml/da, Madex TOP - 10 ml/da i Madex TWIN - 10 ml/da; primenjuju se u vreme masovnog leta i tačnije pre izleganja jaja.

Za suzbijanje San Jose štitaste vaši, registrovani su sledeći insekticidi: Brai - 28-50 ml/da, 0.03%, Deku EC /Desha EC/Dena EC/Poleci/Decision - 50-75 ml/da, Dursban 4 EC - 150-187 ml/da, Closer 120 SC - 40 ml/da, Meteor - 90 ml/da, Mulligan - 30-50 ml/da, Proximo - 28-70 ml/da, Harpun - 30 ml/da.

U junu se obično povećava gustina populacije voćne crvene grinje i kada se dostigne ekonomski prag štetnosti, mora se izvršiti prskanje. *Koristi se jedan od sledećih akaricida:* Apache EW - 100 ml/da, Bermectin - 60-96 ml/da, Valmec EC - 60-96 ml/da, Vertimec 018 EC - 100 ml/da, Voliam Targo 063 SC - 75 ml/da, Danitron 5 SC - 100-200 ml/da, Zoom 11 SC - 25-50 ml/da, Laota - 60-96 ml/da, Milbeknock - 25 g/da, Naturalis SC - 100-150 ml/da, Nealta SC - 100 ml/da, Nissorun 10 WP - 75 g/da.

Za **krušku** mora se nastaviti sa prskanjem protiv krastavosti, bele i braon pegavosti listova. Za njihovo suzbijanje koristi se jedan od fungicida navedenih za suzbijanje krastavosti jabuke. *Za suzbijanje kruškine buve, u rastvor fungicida dodaje se jedan od sledećih insekticida:* Bermectin - 37.5-120 ml/da, Vaztak New 100 EC - 20 ml/da, Valmec - 37.5-120 ml/da, Deku EC/Dena EC/Poleci/Decision - 75 ml/da, Delegate 250 WG - 30 g/da, Decis 100 EC - 12.25 ml/da, Laota - 37.5-120 ml/da, Meteor - 90 ml/da, Movento 100 SC - 0.12-0.15%, Naturalis - 100-200 ml/da, Sineis 480 SC - 30-43.7 ml/da, Sumi Alpha/Sumicidin 5 EC/Oasis 5 EC - 0.03%, Harpun - 100 ml/da.

Da bi se zaštitili plodovi kruške od oštećenja od crva, koristi se jedan od insekticida navedenih za suzbijanje jabukove savijače.

Za **dunju** nastavlja se prskanje protiv monilioze i voćnih crva. *Za suzbijanje monilioze efikasni fungicidi su:* Captan 80 WP – 150-180 g/da, Karamat 2.5 EW – 200 ml/da, Scab 80 WG Captan – 188 g/da, Chorus 50 WG – 45-50 g/da, a protiv voćnih crva jedan od insekticida navedenih za suzbijanje jabukove savijače.

U junu se nastavljaju mere za zaštitu kruške, dunje i jabuke od bakteriozne plamenjače. Da bi se ograničila šteta, vrši se sanitarni rez za uklanjanje zaraženih grana i izdanaka (seče se 30-40 centimetara ispod mesta infekcije), nakon čega se rane premazuju uljanom bojom u koju se dodaju proizvodi na bazi bakra kao što su Bordeaux Mix 20 WP, bordoska tečnost, Funguran OH 50 WP, Champion WP/Champ 50 WP/Makk 50 WP. Alati za rez se dezinficiraju nakon svakog reza denaturisanim alkoholom ili izbeljivačem razblaženim vodom u odnosu 1:10. Pored reza, za zaštitu stabala od infekcije, vrši se prskanje sa:

Bordoskom tečnošću – 1%, Funguran OH 50 WP – 0.15%, Champion WP/Champ 50 WP/Makk 50 WP – 0.15%, Cosayde 2000 WG – 0.155-0.68 kg/da, Serenade ASO SC – 400-800 ml/da, može se koristiti i regulator rasta Regalis Plus, ali ne tokom prve 3-4 godine nakon podizanja voćnjaka. Pod povoljnim uslovima za razvoj bolesti – osetljive sorte, prohladno i vlažno vreme, kao i prisustvo infekcije koja nije ograničena u maju, preventivna prskanja se vrše u intervalima od 5-7 dana.

Početkom juna obično počinje berba ranih sorti trešanja, i na njima se ne vrši prskanje. Tokom berbe, svi plodovi moraju biti ubrani kako bi se prezimljavanje infekcije trešjinog voćnog muva svelo na minimum. Pored toga, tokom berbe lako je ukloniti i izneti iz voćnjaka sve plodove zaražene moniliozom.